

Főszerkesztő és ideiglenes felelős szerkesztő: **Dr. Olosz Lajos** Leptulajdonos a CORVIN Lapkiadó R. T.

DÉLI HIRLAP

A timiștorontali törvényszék bej. sz. 83. (Dos. No. 934/1938). Alapította: **Dr. VUCHETICH ENDRE** és **Dr. VARNAY ELEMÉR**

Ziarul Comunității Maghiare din România ■ A Romániai Magyar Népközösség lapja

Míg a keleti arcvonal egyes súlypontjain nagy erők bevetésével heves küzdelem dúl, a déltáliai arcvonalról az utóbbi napokban nem jelentettek lényegesebb s nagyobb arányú változásokat. Ennek oka részben az időjárási és terep-viszonyokban keresendő, részben azonban — angol-szász részről — elismerően — abban, hogy a német hadvezetés kitünően felhasználja a vélelmi lehetőségeket. A Rador genfi udósítója tegnap az ismert angol katonai szakértő, Cyrill Falls megállapítását ismertetette, mely szerint „az itáliai fronton küzdő német csapatok felette egyes kihasználják a földrajzi adottságokat és esodálatosan értenek a hegyi harcokhoz.” Bár a rossz idő még mindig befolyásolja a hadműveleteket, Rador legújabb berlini jelentéséről ad hírt, hogy november 22-én hajnalban a déliolaszországi arcvonal keleti szárnyán a 8. brit hadsereg — hatalmas tüzérségi előkészítés után, erőségi kötélekkel támogatásával — megkezdte a német részről már várt nagy áttörést. Egész napon át tartott a mindkét részről ékesrederjente folyó küzdelem. Az eddigi jelentések szerint a támadásokat sikerült visszaverni a áttörések, jóllehet igen súlyos veszteségeket szenvedtek, nem érték el jelentős területnyeréseket, — állapítja meg a Rador berlini jelentése. A harcok még tartanak.

Az égeitengeri német harcok vállalkozások újabb eredménye: a török partok előtt fekvő Számosz szigetének elfoglalása. Ezzel — mint Berlinben hangsúlyozzák — a Balkán keleti előterét biztosító valamennyi égeitengeri sziget német kézre került.

Politikai vonatkozásban a legnagyobb érdekfeszítő pillanatnyilag nem események, hanem egy sajtóvita iránt nyilvánult meg. Az európai kis nemzetek jövő helyzetével kapcsolatban angol-szász részről felvetett államszövetségi tervek moszkvai visszhangja indította el ezt a vitát, mely bizonyos mértékben bepillantást enged a Szovjet diplomáciai célkitűzéseibe is.

A libanoni helyzetet a jelentések még mindig zavarosnak mondják. Az államot és a kormány tagjainak szabadonbocsátása felett megnyilvánuló örömben ugyancsak örömmel vegyült: francia részről vonatkozóan minden elmozdított miniszter visszahelyezni hivatkozta. A tüntetők több kormányépületet megszálltak. A francia szenegáli csapatokat lakhtanvályban tartják, ugyhogy újabb véres ésszetűzésre nem került sor. Catoroux háború még nem fejezte be beiruti tárgyalásait.

A kis államok szövetségének kérdése

Nem volna teljes a moszkvai értekezlet visszhangja, ha nem igyekezne a világ közvéleménye lehetőleg tiszta képet alkotni a kis államok helyzetéről, a moszkvai határozatok megvilágításában. Ezt természetesen több körülmény megnehezíti, főleg az, hogy a határozatokat még mindig gondosan titkolják és a világ ma is csak következtésekre van utalva. Még mindig bizonytalan, miről döntöttek s mit hagytak tulajdonképpen függőben. Berlin már a moszkvai zéróközleményhez fűzött első hirmagyarázataiban kiemelte, hogy a kis államokt erősen nyugtalanítja mindaz, ami a hivatalos beszámolókból kimaradt, így Lengyelország, a balti államok, a Balkán, Finnország, Irán, s. j. s. A Wilhelmstrassen a k azzal a nézetével, hogy az igazi döntések nem pártison, nem nyilatkozatokkal, hanem

Számosz elfoglalásával A Balkán keleti előterét biztosító valamennyi égeitengeri sziget német kézre került Libanonban továbbra is zavaros a helyzet Súlyos légitámadás érte Berlint — Pótolhatatlan műemlékek semmisültek meg

Visszavert angol-szász támadások a déltáliai arcvonal keleti szakaszán

a csatatereken történnék meg, bizonyára minden újságolvasó egyetért. A semleges sajtó is utal arra, hogy a moszkvai tárgyalások csak tág kereteket alkotnak, amelyek partmát majd az a hatalmi csoport fogja betölteni — többé-kevésbé saját elgondolásai alapján — amely a háború végén a legnagyobb katonai erővel fog rendelkezni. A kis államokat érintő döntések tehát végeredményben a csatatereken és nem a tárgyaló asztaloknál érlelődnek meg. S ez a megállapítás érvényes azokra a tervekre is, amelyek különböző európai államszövetségek felállítására vonatkoznak.

Az Izvesztija állásfoglalása

Szem előtt tartva tehát éppen azt a megállapítást, hogy a nagyhatárnak mérkőzésének végén kialakuló erőviszonyok a lényegesek, felette érdekes és tanulságos az a vita, mely a nemzetközi sajtóban az Izvesztija című moszkvai lap minapi állásfoglalása nyomán keletkezett. A többi között a Timpul című bucaresti lap is behatóan foglalkozik ezzel a vitával. A román lap legújabb politikai helyzetképében a többi között az Izvesztija cikkének következő ismertetése olvasható:

— A The New Statesman című londoni folyóirat kijelenti — így írja az Izvesztija — hogy a Szovjet nincs ellene az európai kis államok szövetségének, viszont az Economist az Ausztriáról szóló nyilatkozatot említve, azt állítja, hogy ez a nyilatkozat előrevetíti árnyékát egy dunai szövetség létesítésének.

— Vajjon milyen tényekkel igazolhatnák ezek az újságok fellevezéseiket? — kérdezi az orosz lap. Az Ausztriáról szóló nyilatkozatban vajjon hol találak olyast, ami igazolná fellevezéseiket? A moszkvai értekezletnek sem ebben, sem más részében nincsen olyan határozat, amelyre a két angol újság felfogását alapozhatná. Ezek a felfogások csak az angol magyarázók képzeletének a szüleményei.

— A moszkvai értekezlet határozatainak semmi közössége sincs semmi olyan gondlattal vagy következménnyel, amely az európai kis államok szövetségére vonatkoznék, — folytatja az Izvesztija.

— A Szovjet felfogása ebben a kérdésben nem elméleti és évsont elgondolásból indul ki, hanem, mint mindig, a legszigorúbban vett valóságos és tényleges helyzet figyelembevételéből.

A kis államok háború utáni helyzete

— A kis államok felségjogainak és függetlenségének a megállapítása a lehető leg-súlyosabban vett alapvető feladat, hogy tartós béke jöhessen létre, — állapítja meg a moszkvai lap. Az elfogadandó szempont figyelembe fogja venni azt az általános helyzetet, amelyben a kis államok a háború után lesznek. Amilyen lesz ezeknek a kis államoknak a helyzete? Bizonyára ködös és határozatlan. Körülményeik sok időt fog-

nak lekötni a belső rend helyreállítására és egymás közt való viszonyaik tisztázására és amíg szomszédjaik és más országok, kizárva minden beavatkozást vagy nyomást, tárgyalás alá vehetik végül valamely csoportosításba való bekebelezésüket. Egyes országok hamarabb jutnak majd el ehhez az állapothoz, mások később. De mindenképpen föltétlenül szükség van átmeneti időszakra.

— A moszkvai értekezleten a Szovjet képviselői nyíltan megmondták azt a véleményüket, hogy valamely álam korai és megfontolatlan bekebelezése valamely csoportosításba veszedelmes lenne egyrészt az illető államra néve, másrészt a világ biztonsága szempontjából általában Magától értetődő, — így érvel az Izvesztija, — hogy a nemzeti fejségjogról való egy részleges lemondás csak akkor történhetik meg, ha valamely nép kényszer nélkül is kifejezetten kívánja.

Az emigráns kormányok

— A helyzet vizsgálatából súlyos következmények vonhatók le:

1. Azok az emigráns kormányok, amelyek jelenleg még működnek és amelyeknek nincsenek állandó és feloldhatatlan kapcsolatok népeikkel, nem nyújthatják azt a biztosítékot, hogy letétmenyesei nemzetük akaratának oly mértékben, hogy kifejezhessék a szövetségi óhajukat. Ilyen kormányok bármely kísérlete veszélyes lenne egy olyan határozat esetében, amely nem felelne meg a természetes nemzet, törekvéseknek és vágyaknak.

2. Lehetséges, hogy a később alakítandó kormányoknak sem lenne elég tekintélyük ennyire súlyos határozat meghozatalára.

3. Nem lehet abban semmi kétség, hogy az államok szövetsége kérdésének megvitatása csak a helyzet állandósulása után lehetne alkalmas, ha az országok visszanyerték biztonságukat és függetlenségüket.

„Egészségügyi övezet”

— A szovjet álláspont az volt és az is marad, — hangoztatja az Izvesztija, — hogy tulságosan korán van még a szövetségek és egyesülések pártfogolása. Természetes, hogy ez az álláspont nem zárja ki a kérdés megvitatását a háború befejezése után, szem előtt tartva az általános helyzetet. A szovjet álláspont határozottan visszautasít minden olyan politikai kísérletezést, amelynek az lenne a célja, hogy „egészségügyi övezet” létesítsenek a Szovjet körül, akármennyire rejtetten és álcázva is.

— Ez a helyzet a valóságban. A Szovjet álláspontját minden ellenvetés nélkül elfogadták a moszkvai értekezleten. Hátra van annak a kikutatása, hogy honnan nyerték sugalmazásait az angol folyóiratok, amelyek nem veszik figyelembe a tényeket, így csak azt bizonyítják, hogy hiányzik belőlük az a jóakarát, amellyel a Szovjet, Anglia és Amerika őszinte és hűséges együttműködésének a fényében a moszkvai értekezlet határozatait fogadhatták. Ilyen értelemben vett bármely következtetés — teljesen mindegy, hogy honnan vonta le a sugalmazott forrás magának — nem jelent egyebet, csak a kérdésnek olyan taglalását, amely-

ből a nagyon is tanulságos tényeknek a lekiismeretes figyelembevételé alapján, — fejezi be cikkét az Izvesztija.

Angol válasz

Az Izvesztija cikke félreérthetetlenül leszögezi az orosz álláspontot az államszövetségek kérdésében, megállapítja saival ezért hivatkozó angol-szász helyen felette óvatosan foglalkoznak. A Reuter brit hírugynökség diplomáciai szerkesztője — mint a Timpul is közli — hosszabb lélegzetű eszefuttatásban párhuzamot von Cordell Hull északamerikai külügyminiszter kongresszusi nyilatkozata és az Izvesztija megállapításai között. (Az orosz lap cikke néhány órával Hull kongresszusi beszámolója előtt jelent meg.) A Reuter hangadója igyekszik összeegyeztetni az amerikai és szovjet álláspontot a mind a washingtoni, mind a moszkvai nyilatkozatból azt olvassa ki, hogy az európai föderációs, államszövetségi tervek mindaddig nem tűzik napirendre, amíg „az általános nemzetközi szerveződés” valóra nem válik. Azaz: az államszövetségi tervek megvitatását meghatározatlan időre elhalasztják. A szóbanforgó tervek jelenleg áphidálhatatlan akadályokba ütköznek s ilyenformán egyelőre nem időszerűek. „A politikai föderációs tervek kiküszöbölése mindazonáltal nem zárja ki annak lehetőségét, — írja az angol hirmagyarázó — hogy bizonyos regionális gazdasági egyezményeket kössenek, főleg nemzetközi kereskedelmi forgalmi vonatkozásban.”

Lényegében ez a Reuter válasza. Nyilvánvaló, hogy Moszkva megnyugtatótást céllozza, az angol-szász felfogást illetően. Hogy a kis államok aggodalmainak eloszlatására az ily válasz korántsem alkalmas, az természetesen nem vitás.

Berlin véleménye

Az Izvesztija cikkének élénk visszhangja van Berlinben is. A DNB. diplomáciai szerkesztője — mint a Rador erről szóló, alább közölt részletes jelentéséből látható — ismételten kifejezést ad annak a német nézetnek, hogy „az angol-szászok az európai megoldandó feladatok tekintetében alávették magukat Moszkva álláspontjának.”

Berlinben ugyanekkor felhívják a figyelmét Benes volt eschszlovák elnök moszkvai útjára. Benes husz évre szóló egyezményt szándékozik kötni a Szovjetunióval, Német részről megállapítják, hogy a szovjet-eseh megállapodás megdönti azokat a „csendes reménységeket, melyeket valamely dunai államszövetség tervéhez fűztek.”

Svédország és a finn helyzet

A svéd sajtó, mely a moszkvai értekezlet után egy ideig tartózkodást mutatott a finn problémával kapcsolatban, újból behatóan foglalkozik a finn hely-

zettel. A Socialdemokraten című svéd lap — amely pedig több ízben közölt feltűnő hirmagyarázatokait Helsinki politikájával kapcsolatban — azt írja, hogy nem helyillóak azok a híresztelések, amelyek szerint Finnország legközelebbi időben új utra szándékozik térni. Finnországban megvan ugyan a békevágy és e tekintetben minden finn egységes, de ez nem jelenti azt, hogy mindenáron békét kívánnak.

Egy másik svéd lap, a Stockholms Tidningen hangsúlyozza, hogy helytelen volna Finnországot „csatlósállamnak” nevezni. A lap meg is indokolja, miért kifogásolja ezt az angolszász és főleg orosz részről gyakran hallható megállapítást.

— Finnország azért lépett a háborúba — írja a stockholmi lap — hogy biztosítsa történelmi határait. Azokat a határokat, amelyeket a Szovjetunió Lenin alatt már egyszer elismert.

A stockholmi lapok nem hagynak kétséget az iránt, hogy Svédország sajtó helyzete és érdekei szempontjából is szükségesnek tartja Finnország jövőjének biztosítását. A Svenska Dagbladet megállapítja, hogy „Svédországnak is érdeke, hogy a festvéri szomszéd nép, amellyel sorsközösségben van, igazságos békefeltételeket kapjon”. A lap tévesnek mondja azt az állítást, hogy „Finnország veszélyes lehet, vagy támadó terveket forral a Szovjetunió ellen”.

— Svédországnak módjában áll ebben a kérdésben a félreértések tisztázása — folytatja a Svenska Dagbladet. — Svédország kétségtelenül változatlan nagy érdeklődéssel és rokonszinnal kíséri Finnország sorsát. Stockholmnak semmiesetre sem szabad Helsinkit bizalmatlanságát fokoznia a Szovjetunió szemben, azt azonban meg kell állapítani, hogy Finnország veszélyeztetettsége

együttal Svédországot is érinti. Eppen azért a jövőben Oroszországról úgy vélekedünk, ahogyan szomszédainkkal szemben viselkedik, — fejezi be cikkét a Svenska Dagbladet.

Hasonló hangot üt meg a legújabb vezércikkében a Stockholms Tidningen is. Felveti a kérdést: vajjon a Szovjetunió hajlandó-e mérsékelni igényeit Finnországgal szemben?

— Erre a kérdésre ma még nem lehet válaszolni, — írja a lap, — pedig Svédországnak nagyon fontos érdekei fűződnek Finnország fennmaradásához. Svédország, való és igaz, továbbra is meg akarja őrizni semlegességét a nagyhatalmak viszályában, de ezt csak úgy tudja elképzelni, ha keleti határán egy szabad és szűz Finnország áll. Csakis ez lehet biztosítéka annak, hogy Svédországnak ne kelljen közvetlen keleti fenyegetéstől tartania.

DEL-OLASZORSZÁG

Jelentéseink a harcterekről

Számosz szigete német kézen

Berlin. (Rador). Berlinben hétfőn (után) közölték, hogy Számosz szigete megadta magát.

Berlin. (DNB). November 22-én este 10 óra 30 perckor Számosz szigetének védői megadták magukat a támadó német csapatoknak.

Számosz Kis-Ázsia nyugati partja előtt fekszik. Kiterjedése 491 négyzetkilométer. Az Egei-tenger nagy szigetei közé tartozik. A Skalanova kikötő déli kijáratát közvetlenül a török partok előtt

fekszik. Számosz szigete különösen termékeny vidékkel rendelkezik és talajkincsekben is gazdag. Mindenekelőtt cukor, ezüst-tartalmú ólom és antimon található a szigeten. A kerek 70.000 lelket számláló lakosság nagyjából görög nemzetiségű. Cos, Stampaglia és Lerosz szigetek után most Számosz elfoglalásával az angol és Badoglio-csapatok támaszpont-rendszere az Egei-tengeren teljesen német ellenőrzés alá került.

megsemmisítettek. Gomelről délnyugatra a német csapatokat egyes szakaszok a tulsúlyban levő ellenségcsapattal szembe fordították, és a hátsó állásokba vonták vissza.

Dél-Olaszországban az angolszász csapatok nagy erővel támadták a szélső bal szárnyon levő német előállításokat, a Sangro folyótól északra fekvő területen. Az ellenség számos heves támadását a németek visszaverték és egy helyi betörést elrekesztettek.

Lerosz sziget ellenséges tengeri erőinek feltétel nélküli megadása után most Számosz sziget helyőrsége is letette a fegyvert.

Angol bombavető repülőgép-kötelékék hétfőn az esti órákban súlyos terrortámadást intéztek a német birodalmi főváros ellen. Számos robbanó és gyújtó bomba ledobása folytán több városrészen rombolások keletkeztek. Pótolhatatlan műemlékek egész sorát semmisítették meg. A lakosságnak veszteségei voltak. Más ellenséges repülőgépek a Rajna vidéken támadták meg egy helységet. A légvédelem, eddig érkezett jelentések szerint, 29 ellenséges támadó repülőgépet lőtt le.

köszönetet mondott készséges munkásságukért. Amíg más országokban a bányamunkások sztrájkba lépnek, — mondotta, — addig a német munkás az ellenséges terrortámadások ellenére harcot folytatja a győzelem megszerzéséért. A bányászok magatartása legyen példa az egész nemzetre számára. Beszède további során a birodalmi tábornagy hangsúlyozta, hogy közel van már az óra, melyben a német nép az ellenséges terrortámadásoktól megszabadul. Eljött a megtorlás! — fejezte be szavait Göring.

A SZOBRANJE ÜLÉSE

Szófia (Rador). A szobranje szerdán délután ismét összeül. A napirenden a trónbeszédre adandó válasz vitája szerepel.

AZ ANGOL KOMMUNISTA PART ÁLLÁSFOGLALÁSA MOSLEY FASISZT VEZÉR SZABADLÁBRA HELYEZÉSE ELLEN

Genf. (Rador). A brit hirközvetítő szolgálat jelentése szerint Sir Oswald Mosley-nek, az angol fasiszták vezetőjének kiszabadulása a fogságtól nagy vihart idézett elő a közéletben s a feszültség még nem csökkent. A brit munkásszervezetek londoni tagozata azt követelte, hogy kiszabadult fasiszta vezetőt és nejét állítsa nemzetközi bíróság elé. A kommunista párt londoni szervezetei gyűlést tartottak és ez szónokok hangoztatták, hogy a kommunista munkások készek a sztrájkra, ha a Mosley ügyben nem kapnak elégtételt.

közül 82-öt megsemmisített. A tegnapi harcokban ezen a szakaszon összesen 146 szovjet páncélost lőttek szét. Cserkasszinnál a német állásokba betört szovjet csapatokat hátrazoott ellenármadással ismét visszavetették. Kievtől nyugatra az ellenség elkeseredett ellentállást fejt ki a német ellenármadással szemben. Több szovjet ellentámadás elhárítása után a német hadosztályok újból támadásra indultak, egy mélyen tagozott ellenséges védelmi rendszert áttörték és 2 szovjet ezredet

A politikai arcvonal

Libanon lakossága lelkesen ünnepli az államfő és a kormány tagjainak kiszabadulását

Lisszabon. (Rador). A brit hirközvetítő szolgálat jelenti, hogy Beirutban vasárnap este és hétfőn újabb tüntetések voltak. A lakosság nagy számban gyűlt össze az utcákon.

Genf. (Rador). A brit hirközvetítő szolgálat jelenti: Libanon lakossága vasárnap este 8 órakor az algéri és londoni rádió híradásai nyomán értesült a francia nemzet felszabadítási bizottság határozatáról. Ezi követően, hétfőn reggel lelkes hazafias tüntésekre került sor Beirutban. A középületek e felvonták a libanoni nemzet lobogót. Arról még nem érkezett hír, hogy a szabadlábura helyezett államfő és a kormány tagjai visszatértek-e már a fővárosba.

Ankara. (Tp). Libanon lakossága lelkesen ünnepli az államfő és a kormány tagjainak kiszabadulását.

moszkvai nagykövete kijelentette, nyomós okai vannak azt feltételezni, hogy Sztalin igényt fog tartani arra, hogy a német birodalom ipari vállalkozásaiban dolgozó munkásokat milliószámra bocsássák rendelkezésére, „hogy munkába állítsa őket a Szovjetunióban.”

DUFF COOPER KÉPVISELI NAGYBRITANNIÁT ALGIRBAN

Amszterdam. (Rador). A német távirati iroda jelenti: A brit hirközvetítő szolgálat hivatalos londoni jelentést ismertet, mely szerint Duff Cooper-t kinevezték a brit kormány képviselőjévé az algéri francia nemzeti felszabadítási bizottság mellé. Duff Cooper nagyköveti minőségben fog működni Algirban.

NEUBACHER A GÖRÖG FŐVÁROSBAN

Belgrád. A Donauzeitung című belgrádi német lap tudósítója jelenti Athénből: Neubacher dr. nagykövet, a német birodalmi külügyminisztérium délkelet-európai rendkívüli megbízottja Athénbe érkezett.

GÖRING: KÖZEL VAN MÁR A MEGTORLÁS ORÁJA!

Berlin. (Rador). Göring birodalmi tábornagy a közelmúlt napokban második bonyor látogatott el a Ruhr-vidékre. Több bányát is megtekintett, hogy személyesen győződjék meg a bányászok munkakörülményeiről. Az egyik bányában Göring tábornagy leszállt a 12. szint mélységébe, ahol megtekintette a műszaki berendezéseket. Göring megszemlélte az

óvohelyet is, melyet az egyik helyőrség építettek és amely 7000 személy befogadására szolgál.

Látogatása során a tábornagy a bányamunkásokhoz beszédet intézett és

Legújabb

Umberto olasz trónörökös Amerikába megy

Lisszabon (Tp). Umberto olasz trónörökös, aki meglátogatta a délnyugati arcvonalat, nemrég csodálatos körülmények között menekült meg a haláltól. A trónörökös gépkocsin egy kis osztaggal keresztezte a római országutat, amikor két német zuhanó repülőgép jelent meg és bombázni kezdte a gépkocsikat. A trónörökös és kísérte azonnal kiugrott a gépkocsiból és az utmenti árokba menekült. A kísértekből négy katona életét veszítette, az osztag élén álló gépkocsi a bombázás folytán kigyulladt és elégett.

Umberto trónörökös egyébként Nápolyban az egyik mellékutában levő luxusházban lakik. Érdekes, hogy a trónörökös társaságában levő olasz tisztok a háborús kitüntetések kivül az olasz fasiszta rendszer rendjeit is viselték.

Chiassából érkezett legújabb hír szerint Umberto elhatározta, hogy az Egyesült Államokba utazik és ez már csak napok kérdése.

Beirutban több kormányépület hatalmukba kerítettek a tüntetők

Ankara. (Tp). Beirutban a tüntető tömeg nemcsak a képviselőházat foglalta el, hanem más kormányépületeket és a főkapitányság épületét is. Mindenütt az új libanoni zászlót lengeti a szél. A szabadon engedett elnök és miniszterei még nem érkeztek meg Beirutba.

Angol hivatalos körökben elismerik, hogy Beirutban újabb zavargások és tüntetések törték ki. A libanoni rendőrség is csatlakozott a tüntetőkhöz, akik közül több libanoni képviselő is volt. A tüntetők ellenzik a francia szakadár bizottság követelését, hogy folytassák a tárgyalásokat Catroule tábornokkal. A libanoni kormány tagjait ugyanis nem helyezik vissza hivatalukba, a libanoniak viszont arra az elvi álláspontra helyezkednek, hogy a Helleu által elmozdított kormány törvényes és alkotmányos kormány volt, amely csak erőszakkal távoztatott el helyéről.

Libanon

A keleti front eseményeinek ellenére az érdeklődés előterébe néhány nap óta Libanon került. Ami Kis-Ázsiának ebben a sarkában történik, az általános felfogás szerint alig lehetne hatással a most folyó óriási fegyveres küzdelemre. A libanoni események mégis figyelemre méltóak. Századunk véres drámájának szemléltető izgatott és feszült idegekkel szemléltetéseket az ujszerű és váratlan eseményeket.

Libanon fehér hegyet jelent. Nevét mezés hegyeiről nyerte. Földje sziklás, szikadt, de több folyó öntözi. Ezeket a folyókat ritkán. De akkor bőségesen hulló esők táplálják. Ilyenkor áradások pusztítanak, a helyett, hogy a földet megtermékenyítsék. Az egész tartomány olyan, mint valamely központi rész. Északról délre megszakítás nélküli egy hegylánc halad át rajta. Ennek a völgyeiben van egy kevés növényzet. Kenyérmagvak csak a Libanon hegyes közepén lejtőin teremnek kisebb mennyiségben, máshol a papyrus is megnő és legelő is van. Libanon kenyérmagvak dolgában behozatalra szorul. A Bibliában emlegetett libanoni cédrusok már eltűntek — az erdők kiirtották. Az ország legfőbb gazdagsága az olajbogyó, citrom és narancs, cukornád, dohány, stb. Az egész föld eléggé mostoha. Ásványokban szegény.

Vasuti vonalainak hossza mindössze 300 kilométer, kocsitjárat azonban sok van, mintegy 2000 kilométer.

Libanon területe 9360 négyzetkilométer, lakosainak száma 851.000. Fővárosa Beyruth, 162.000 lakossal. A lakosság többségét maroniták alkotják (300.000). Az ország középpontjában és a Libanon hegyes északi részén laknak. Pátriárkájuk a legtekintélyesebb személyiség és méltóság. Mintegy 60.000 melkita, órmány katolikusok, 100.000 görögkeleti, 100.000 druz, suniták, síták és zsidók (10.000) még a lakosok.

Libanon ezeréves művelődési bölcsője. Története igen változatos. Az asszír birodalom bukása után a török uralom vette kezdetét. Következtek a keresztény hadjáratok, a versengés az európaiak és a muzulmánok között. Utána viszonylagos nyugalom állott be. Kapucinus és jezsuita hittérítők szüvegetek be az országba.

A francia szellem XIV. Lajos uralkodása alatt gyökeresedett meg, mert XIV. Lajos igen jó viszonyt tartott fenn a druzok emirjével. I. Ferenc császár baráti kapcsolatai Nagy Szolimánnal megkönnyítették Franciaország kiváltságos helyzetének megvalósítását. Napoleon keleti hadjárata után szorult Libanonról 1860-ban, amikor a druzok és törökök között összeültökösre került a sor. III. Napoleon parancsára egy francia hadsereg megszállta Libanon nagy részét. Védelmezvén a maronitákat a druzok kilengései ellen. A francia parancsok 1862-ben alkotmányt adott az országnak. Beyruthban keresztény kormányzatot helyezett el és létesített egy 13 tagból álló szervezetet, amelyet a városok vezetői választottak. III. Napoleon megkapta a szultántól azt a jogot, hogy a jövőben a kormányzó mindig keresztény legyen.

1918-ban, a török ellenállás összeomlása után, a francia hadihajók kikötöttek Beyruthban. Az 1916-i francia-angol egyezmény szabályozta a francia jogokat Libanonban. Emre Faisal emir tömeges gyilkolást rendeztetett a keresztények között. Ezek a zavargások tovább tartottak 1918—1920-ig, amikor Gowrand tábornok döntően megverte Faisal-t és felszabadította Libanont. 1920 augusztus 3-án a legfőbb francia biztos kihirdette a Szíriától független Libanoni állam megalakulását, a Népszövetség pedig 1922-ben elismerte a francia megbízatást, azaz felügyeletet Libanon fölött. Ekkor kapott az ország újabb alkotmányt. A libanoni zászló olyan, mint a francia, csak a zászló fehér színében egy cédrus van, az ország történeti nevezetességi fája. Amikor Libanon a gauleisták kormányzása alá került. (Cetroux tábornok kijelentést tett arról hogy Libanon a háború után teljes függetlenséget nyer.

A közép- és kelet-európai államszövetségek kérdése

Német állásfoglalás az Izvesztija nagy port felvert cikkével szemben

Berlin. (Rador). Dr. Horn, a német távirati iroda, a DNB. diplomáciai szerkesztője megállapítja, hogy az Izvesztija című szovjet lap állásfoglalása Közép- és Kelet-Európa államainak egyesülése tárgyában arculitást jelent az európai és az Európán kívüli lévő közömbösek, nem törődők és hiszékenyek részére, akik még hisznek az angolok és északamerikaiak ígéreteiben a biztonság elősegítésében és biztosításában.

— Ambár Eden és Cordell Hull — írja dr. Horn — egy igyekezik feltüntetni a moszkvai határozatokat, mint az Atlanti Charta folytatását és eszményitett formában tüntetik fel, kénytelen mégis elismerni, hogy mindazok a megoldandó kérdések, amelyeket Sztalin értelmezése szerint a szovjet politika biztonsága vagy főuralma szempontjából kell megoldani, Moszkvában a második helyre szorultak.

„Átmeneti idő”

— Az Izvesztija világosan értesíti meg ezt. A szovjet lap szerint Sztalin átmeneti időt követel a háború végén, hogy ezalatt a közép- és kelet-

európai államok újból tájékozódhassanak és megszilárdíthassák kapcsolataikat szomszéjaikkal.

— Moszkvai vélemény szerint ezeknek az államoknak az esetleges összeolvadása csak az érdekeit népek szabad

Moszkva a területi rendezést még időszerteitlennek tartja

— Amint látszik, — folytatja Horn — Molotov nem engedte, hogy Moszkvában területi elrendezést könszerítsenek rá, mert a Szovjet a remélt győzelem után akarja a szükséges feltételeket megteremteni az európai országokban, hogy a népakarat majd akkor előnyben részesítse a szovjet törekvéseket. E szerint a Szovjet csak akkor hajlandó a közép- vagy kelet-európai államok szövetségi ügyének megvitatására, ha meglepő már a lehetősége arra, hogy az ilyen államszövetséget ugródeszkának használja fel a szovjet törekvések és vágyak részére. Nyugat felé.

Ezen „hidverése”

— Különbségekpen kívüllik ez a rejtett szándék abból, hogy Benesszel 20 évre szóló szövetség megkötését tervezik. Ehhez a szövetséghez más államok is csatlakozhatnak. Ennek a szövetség-

akarataiból és megfontolt elhatározása alapján lenne lehetséges. Főként azt állítják Moszkvában, hogy a száműzetésben lévő és a London támogatott kormányoknak nincs joguk az illető népek szuverén akaratának kifejezésére.

nek az lesz a feladata, hogy hidul szolgáljon a Szovjet és Európa között.

— Az Izvesztija nyíltan ír arról, hogy Edent és Hull-t felvilágosították a Szovjet alapvető feltevéseiről Közép- és Kelet-Európa kérdéseinek tárgyában. Akármilyen más értelmezést, amely megkísérelné a Szovjet szándékainak és szempontjainak másképp való feltüntetését, Moszkvában úgy tekintenék, mint a moszkvai értekezlet határozatainak figyelembe nem vételét.

— Amint Eden és Hull frázisok és utópikus programok álarca mögé igyekezett rejtetni, az kivilágolt nyíltan és a moszkvai hivatalos lap kimelével-ségével, hogy az angolszászok az európai megoldandó feladatok tekintetében alávették magukat Moszkva álláspontjának. — fejezi be cikkét a német távirati iroda diplomáciai szerkesztője.

A pápák katonái

Négy százhatvenkét éve teljesíti hiven kötelességét a Szentoszok iránt a svájci testőrgárda

A napokban közölték a távirati irodák, hogy a helyzetre való tekintettel kétezer főre emelték a vatikáni őrséget. Ebből az alkalomból érdekes végigpillantani a pápai testőrség történeti fejlődésén.

Mindenkinek, aki a Vatikánt meglátogatja, feltűnnek a pápa történelmi ruhájában pompázó katonái. Őrzik a Vatikán bejáratát, kaput, halk léptekkel vigyáznak a folyosókon, lándzsájuk és vértjük fel-fel csillan a kertben, a belső folyosókon. A pápa személye körül a nemesi testőrség látja el a szolgálatot, a folyosókon, kapukban a svájci gárda, a külső biztonsági szolgálatot pedig a pápai csendőrség teljesíti.

A pápák hosszú évszázadokon át mindig rendelkeztek, hol erősebb, hol gyengébb, de külön hadsereggel. A mai pápai hadsereg legrégebb alakulata az ugynevezett

svájci gárda,

mely 1471. óta áll a szentatyák szolgálatában, mindig palatőrségi szolgálatot végez. Harci értéke nincs, nem is volt soha. Létszáma: 7 tisz, és 146 fő legénység. Ma ők a pápai hadsereg zöme. Szolgálatukat hagyományos régi formájukban látják el, mely évszázadok hosszú során sem változott meg. Főlegük a különös formájú, piros tollakkal díszített svájci sisak. Egyenruhájuk sárga, vörös, kék csíkos, alapszíne a sárga. A ruha szabása a hagyományos svájci „pluder-costum”. A sipoosoknak (kürtösök) nemes és dohosoknak külön jelvényük van. Fegyverzetük alabárd és egyes kard.

Az 1809—14. években, a pápa avignoni fogsága idején a svájci testőrséget feloszlatták. 1848-ban átmenetileg ismét hazaküldték a svájci testőröket, de hamarosan újra felállították ezt a különleges régi alakulatot.

Az ugynevezett nemesi testőrség előkelő számaránya, többnyire olasz tisztből áll. Ők végzik a díszszolgálatot a pápa közvetlen közelében. A nemesi testőrség egyenruhája: aranydíszítésű piros frakk, fehér nadrág, magas lakkeszima, fehér lőszőr-forgós sisak. Fényes látvány, ha a Szentatyát ünnepélyes alkalomkor, bevonuláskor a Szent Péter templomba, bev. kísérik.

Az ugynevezett palatőrség kék, francia szabású egyenruhát visel, a külső szolgálatot látja el, míg a zöldruhás, fehér bőrnadrágos medvebőr főveget viselő pápai csendőrök

a közbiztonságról gondoskodnak a Vatikán területén. A Szentatyá négy különböző testőrségből álló hadserege a leg-

utóbbi időkhig csak néhány száz fő volt.

Napoleon 1809-ben fogságba vetette VII. Pius pápát, mert nem akart a császár válaszára parancsainak eleget tenni; azonban hiába fosztotta őt meg szabadságától és vagyonától, a törékeny testű, szelid lelkű pápa nem engedett. Napoleon is beteljesedett a régi mondás: „Qui mange du pain, en meurt”, vagyis, aki a katolikus anyaszentegyhá-

kemény ívetéssel tisztelgnek

a Szentatyá előtt.

VII. Pius pápát mélyen megbántotta az ünnepélyes fogadtatás és átadását adta a kivonult katonákra. A Radetzky huszárok egy osztálya kísérte a pápát Modenába, Bolognába és végül Rómába. Utközben hozzájuk csatlakozott az ezred második osztálya is. 1814. május 24-én vonult be VII. Pius pápa az Örök Városba. Rómában a menet Szent Péter temploma előtt állott meg, ahol óriási tömeg térdenállva várta a pápát. A huszárok ekkor kétoldala fejlődött vonalba kikanarodva várták meg a Szentatyát, s mindaddig ott maradtak, míg az ünne-

„sorhadsereg”

szervezését. 1834-ig meg is alakult két svájci gyalogezred és egy ütég tüzei. Ezek a pápai csapatok Bolognában, Ravennában és Forliban állomásoztak. 1848-ban alkalmazták őket először, még pedig az osztrákok ellen.

Két század a Comachio nevű kis erődöt is elfoglalta, s ott hat régi ágyút zsákmányolt.

A pápai hadsereg Latour tábornok vezetése alatt a Po folyón átkelve a Piaveg nyomult előre, majd Vicenzába vonult; ott az osztrák hadsereg legjobb katonáinak, egy horvát határegrednek szörnyőrhámát visszaverték ugyan, de súlyos veszteséget szenvedtek. Radetzky kitűnő hadseregének támadásával szemben azonban nem tudták helytállni és 1848. május 11-én letették a fegyvert. 1849-ben a Római Köztársaság kikiáltá-

vitézül harcoltak

Montanánál. 1868-ban a vadászok ismét két zászlóaljából álló ezredre alakultak a svájci Jeannerat parancsnoksága alatt. Aikkor az „idegenek vadászerejének” nevezték.

1870-ben Róma védelménél, miután a francia védőereget Rómából elvonták, az ezred 1194 katonája bátran és clezántan viselkedett. Míddőn a pápa kapitulált, a svájci katonákat ismét s ezuttal utol-

Ma a díszes négyféle testőrség tulaj-

zat a pápát megbántja, belepusztul 1814-ben, alighogy Napolont száműzték, a franciák szabadonbesétáltak a pápát. A Taro folyónál érte el a Monarchia határát. I. Ferenc az 5. gróf Radetzky huszárezredet rendelte diszkizéretül, egyuttal fedeztetül a pápa mellé. Míddőn a francia partól állépett a Monarchia területére, a Radetzky huszárok „Kardot ránts!” vezényszóra,

pélyes fogadtatás véget nem ért. A skarlátpiros csákok, sötétzöld dolmányos, karmazsinpiros nadrág, marcona huszárok gyönyörű lovaikon nagy tetszést kelteket Rómában.

1831-től 1870-ig a pápai hadsereg svájci önkéntesekből, zsoldosokból állott. Ezek 1850-ig osztrák szabású egyenruhát hordtak, melynek alapszíne fehér volt. 1850-től 1870-ig pedig francia szabású, többnyire sötétkék és zöld formaruhát.

1831-ben XVI. Gergely pápa kezdte meg az ugynevezett

sa után a svájciakat hazabocsátották.

1852-ben azonban a pápa újabb „kapitulációt” köt a svájciakkal, ismét felállítja a két gyalogezredet. A 2. ezrednek 1859-ben Perugia városát kellett elfoglalnia, melynek lakói fellázadtak a pápai uralom ellen s a háromszimű olasz lobo-

gót tüzték ki. Az első pápai ezred részvett a fellázadt Fano, Arcona és Senigallia bevételénél. 1860-ban a castelfidardói csatában azonban svájci csapatok nagy része megsemmisült. A győztes olaszok a fogságba esett zsoldosokat hazaküldték.

1870 október 23-án azonban a pápa a maradt svájciakból és önkéntesekből egy vadászászlóaljat állított fel. Ennek létszáma 1867-ig 1208 főre emelkedett. Ezek a svájci vadászok verték le a lázadást Rómában 1868-ban és

donképpen csak jellepes hadsereget alkot a pápa védelmére, de főleg földi hatalma díszének emelésére. Ilyen szemmel kell nézni a Szentatyá válogatott maganszövetségét, díszes ruhájú katonáit.

A pápai hadseregére nézve is bekövetkezett a régi mondás: „Sic transit gloria mundi...”

A katolikus egyház azonban sziklaszilárdan áll és Szent Péter templomán is fényesen ragyog a Kereszt... (s. l.)

„UNIVERSALA” papírlerakat

a tiszti kaszinóból elküldött a belvárosi Palanca-utca 2. szám alá

(a volt megyeháza és a díkaszteriá épület közli.) Távfeszülő a régi 12. úti imisora. nreg. Nr. 25-503-1943.

Jömekeedés a holddal

Mindnyájan tudjuk, hogy az aprósá-
gok félnek az árnyéktól. De nemcsak az
árnyéktól félnek a gyerekek, hanem a
széltől is. Az árnyékot meg lehet szelni.

— Ne félj, ostoba — mondják neki —
ne te vagy. Emeld fel a kezedet, az is
féltelen.

Azonul játszik az árnyékkal. S ha
kimegy a napra, keresi. Az ősi riadalom
és az ősi figyelmeztető szó, úgy látszik,
elhallgat. Vajjon jó-e ez? Ostoba kér-
désnek látszik, de ha arra gondolsz,
hogy az árnyékok semmibevevése meny-
nyi bajt okozott már a földön, nem ta-
lálod annyira ostobának.

De a szél már komolyabb dolog. Nem
is igen lehet megmagyarázni a két-
eseknek. Kint zizegni kezd a kert és
hozzád húzódnak. Te nyugtatod őket,
de közben sajnálkozva gondolsz arra az
időre, mikor borongva hallgattad a zu-
gást magad is az ablakok alatt. Elve-
szett egy iz a szádból azóia, a nagyvilág
ise.

Zizeg a novemberesti fuvallat és a
környék csupasz ágai között megjelenik
a hold vörös karikája. Az égi szem be-
sandít a nyitott ajtókon keresztül. A kis
hölgy fejkapja a fejét.

— Mi az?
— A hold.
— Mi az?

Tessék, magyarázd meg neki, ha tu-
dod. Hirtelen mentőöleletet támasz.

— A hold egy udvar, fent az égben,
benne muzsikál Dávid, Cécille meg táno-
ról rá.

Gondolkodik sokáig. Valami eszébe
jutott, efindul, keres az asztal és a
szekrény alatt. Végre megtalálja. A lab-
dája. Fogja, az ajtóhoz megy, kiles-
rajta és kidobja a hold felé. Utána rám
néz.

— Hozd be.
— Hozd be te.
— Nem, — jelenti ki határozottan —
hozd be te.

— Aludni megyünk — szól közbe az
anya.

Mikor ráadják hálóingét és efindulnak
véle a hálószoba felé, az ajtó előtt meg-
áll egy pillanatra és felkiált az égi pi-
ros udvar felé:

— Szervusz Cécille!
Talán így fordult valaha nagyon ré-
gen az eszmélkedő ember a titokzatos
felé.

ELŐFIZETŐINKHEZ. Felhívjuk hátralé-
kos vidéki és helybeli előfizetőinket, hogy
fartérszakaikat november 30-ig rendezzék,
mert ellenkező esetben a lap további küldé-
sét megszüntetjük. Ezt annál is inkább
kénytelenek vagyunk megtenni, mert jelen-
kező új előfizetőket csak korlátozott számban
vehetünk fel.

— A mentők kérelme. A timisoarai-
temesvári önkéntes mentőket súlyos csa-
pás érte. Legjobb lovuk váratlanul el-
pusztult. A mentők, akik nemes ember-
baráti munkát végeznek, most a tehetős
és jószívű emberekhez fordulnak, akiket
arra kének, hogy nekik vagy másik lo-
vat, vagy pedig egy ló vásárlásához
szükséges összeget adományozzanak.
Egy ló beszerzési ára ma 60.000 lej és a
mentők remélik, hogy a közönség, ame-
lyet önzetlenül és szívesen szolgálnak,
összeadja ezt az összeget.

— Elhunyt református lelkész. (Saj-
tud.) Lukács László, a Hunedoara-Hu-
nyad megyei Racastia-Rákost község re-
formátus lelkésze 43 esztendősen korában
hosszas szenvedés után meghalt. A lel-
kész 19 éven keresztül állott gyülekeze-
te élén és ez idő alatt nemcsak egyház-
községe minden ügyét intézte példásan,
hanem új orgonát szerzett, lelkészlakást,
iskolát, templomot újított és ránevel-
te hiveit az áldozatosságra és önhíza-
lomra. Az egyházmegye tanügyi előadó-
ja, majd lelkészi aljegyzője is volt. Tem-
etése nagy részvét mellett ment végbe
és azon nagyszámu hívein kívül részt-
vettek a római katolikus egyház, vala-
mint a hatóságok képviselői is. A gyász-
szertartást Spörl Rudolf hunedoarai-
vajdahunyadi református lelkész végezte.
László Zoltán főesperes az eszék-
megye, Szabó Endre pedig a lelkészi
kar nevében bucsuztatta az elhunytat.

Nov. 25, csütörtök
R. k.: Katalin
Protest.: Katalin
Ortod.: Katalin

Napkelte: 7 ó. 18 p.
Napnyugta: 16 ó. 16 p.
A nappal hossza:
8 óra és 57 perc

A Déli Hírlap megjelenik mindennap a vasárnapokat és ünnepeket követő napok kivé-
telével. Timisoara-temesvári szerkesztőség és kiadóhivatal: L. Piata Bratianu 3.
Távbeszélő: szerkesztőség 50-75, kiadóhivatal 23-10.

Előfizetési ár a lap házhos való kézbesítésével vagy postán küldve: egy hónapra 140 lej,
három hónapra 400 lej. Egyes szám ára 5 lej.
Árvaon előfizetések, hirdetések és felszólalások Reclama hirdető-hirdetésében, Motina-
utca 6. Távbeszélő: 17-11.

— Dávid Ferenc-emlékünnepély Tarna-
veni-Dicsőszenmártonban. (Saj. tud.) A
tarnaveni-dicsőszenmártoni unitárius egy-
ház Dávid Ferenc magyar reformátor halá-
lának 364. évfordulójára alkalmával kegyel-
tes emlékünnepélyt tartott. Lukács Sándor
lelkész méltatta a vallásalapító érdemeit,
majd az ifjuság Török János igazgató-tanító
vezetésével több énekszámot adott elő. Al-
kalmi költeményeket szavaltak Kovács Éva,
Szabó Juliska, Kovács Jolán, Bartha István,
Szántó István, Jakab Tibor, Kovács Erzsé-
bet és Szabó Julia. A lélekemelő imnepség a
gyülekezet közös énekelv ért véget.

— Cipőjegyek engedélyezése Timisoa-
ra-Temesvárott. A városi cipőhivatal ci-
pővásárlásra és javításra közel kétszáz,
cipőtalp vásárlására pedig harmincöt
jegy kiadását engedélyezte. Az engedé-
lyezett kérvények számaát a cipőhivatal-
ban kifüggesztették, ahol a jegyek az
érdekelték által megtekinthetők.

— Igás állatok és járművek felülvizs-
gálása Tarnava Mica-Kisküküllő me-
gyében. (Saj. tud.) A vármegyei pre-
fektúra rendelete alapján a megyében
november 26-án kezdik meg a lovak,
igás állatok, szerek, kocsik, szánok,
lőszerszámok és kerékpárok összeírását
és osztályozását. Az egyik bizottság no-
vember 26-án, 27-én és 28-án Tarnaveni-
Dicsőszenmártonban működik és a köz-
ponti járás községeiből elővezetett lova-
kat és járműveket vizsgálja meg. A me-
gye nagyobb községeiben külön bizott-
ságok működnek. A kiadott hivatalos
hirdemény pontosan feltünteti, hogy
melvük községben mikor tartják az ösz-
szeírását.

— Az osztálysorsjáték ötödik osztályá-
nak tizenegyedik napi húzása. (București).
Az osztálysorsjáték ötödik osztályának ti-
zenegyedik napi húzásán a következő számok
nyertek nagyobb összeget: 2.000.000 lej:
78.291; 500.000 lej: 32.562, 38.659; 200.000
lej: 60.609; 60.000 lej: 54.067, 54.630;
50.000 lej: 36.130, 36.209, 6111, 72.998,
12.347, 74.309; 40.000 lej: 39.277, 76.060,
25.465, 27.902, 75.008, 39.049, 79.145,
59.758; 25.000 lej: 36.973, 238, 19.361,
68.579, 14.607, 3454, 33.277, 62.979, 60. A
felsoroltakon kívül még több sorsjegyet
húztak ki egyenként 20.000 lej, 15.000 lej,
12.000 lej és 8000 lej nyeresémmel. A hú-
zás tovább folyik. Számhíbakért felelőssé-
get nem vállalunk.

A személyvonat indulásra készen áll
a pályaudvaron. A kalauz már sorra
csukja a kocsik ajtaját, amikor az egyik
vagon lépcsőjénél három ingadozó fér-
fiu tűnik fel.

A vonat indulásának a pillanatában a
kalauznak sikerül a három közül kettőt
felsegítenie. A harmadik azonban lema-
radt és a peronon állva, melán bámul
az elrobogó vonat után.

— Látja, így jár az, aki utazás előtt
iszik, — szólítja meg egy forgalmi tiszt-
viselő a kárvalloított pasast. Most lema-
radt a vonaról.

— Az még nem volna olyan nagy baj,
— feleli kicsit kijózanodva a megszólí-
tott. En legfeljebb elmegyek a követ-
kező vonatra. A feleségem ugyanis csak
estére vár. De hogy mi kap majd oda-
tára a két barátom, azt nem tudom. Ők
ugyanis csak ki akarják engem kisélni a
vonathoz.

— Engedély nélkül elhagyták munka-
helyüket. A mezőgazdasági mozgósítás-
ról szóló törvény alapján Deliceanu Con-
stantin tábornok, Timiș Torontal-Temes
Torontál megye prefektusa egyenként
2000 lej pénzbírsággal, illetve 3 napon
belül való ki nem fizetés esetén tiznap
elzárással büntette Hayas Andrei, Belcea
Gheorghe a lui Gheorghe, Lain Petru a
lui Matei és Despot Nicolae a lui Petru
bucureldejos-i-alsóbencei lakosokat,
akik törvényes indok nélkül elhagyták
Diminescu Nicolae cseplőgépénél munk-
kahelyüket.

— Adományok. A Magyar Népközös-
ség hadiárvaínak az erzsébetvárosi tem-
plomi énekkar 500 lej, a Kakuk-csecse-
móóthon javára Bukic Irénke 500 lej
adományozott a Déli Hírlap kiadóhivata-
lában. A Magyar Népközösség bánsági
irodájában a Kakuk-csecsemóóthon ja-
vára E. B. Szent Antal nevében 1000 lej,
Sz. T. két karika cernát adományozott.

— Káposzta-hét. Káposzta-hetet hír-
det a timisoarai-temesvári Dr. Kakuk
csecsemóóndozó és napközi otthon, mi-
kémtről már megemlékezünk. A
gyermekóthon vezetősege kéri a jószí-
vű adakozókat, hogy most, az őszi el-
tevések idején, adakozzanak az otthon-
ban lévő gyermekek téli ellátására ká-
posztát, és akár csak egy-egy fejét. Egy
hétet át folyik ez a káposzta-adakozás.
Az adományokat az otthon helyiségében,
a gyárvárosi Detunata-tér 7. szám alatt
vesztik át, aki pedig nem tudja azokat
oda eljuttatni, jelezze a 10-57. számú
távbeszélő alatt, hogy hol vehető át a
káposzta. Jelentettük azt is, hogy az ot-
thon vezetősege egyuttal használt ruhá-
kat is kér, amelyeket át lehet alakítani
a gyermekek részére.

(*) Halálkozás. Szomorú szívvel jelentjük
a bennünket ért pótolhatatlan csapást, hogy
a szeretett férj, a jó apa és fia Dauerbach
Béla életének 40-ik évében, 1943 november
23-án, Timisoaran váratlanul elhunyt. Sze-
retett halottunkat a Dr. N. Paulescu-utca 1.
számú halottsházából november 24-én, d. u.
3 órakor fogjuk a timisoarai jözfészvárosi
temetőben levő családi sírboltha örök nyu-
galomra helyezni. A gyászoló család.

— Mozik műsora. November 24, szerda.
Arad: Aro: „Kacagj, Bajazzo” (Benjaminó
Gigli), Corso: „Béó Münchhausen kaland-
jai” (Hans Albers, Leo Slezak, Eise Wer-
ner), Forum: „A boldogság árnyékában”
(Maria Mercader, Guido Lazarini). — Timi-
soara-Temesvár: Apollo: „A két árva” (Afi-
da Valli), Capitol: „Titanic” (Teodor Loos,
Karl Schönböck, Victor Heilberg), Corso:
„Macario: A nevető örökösök”, Thalia: „Az
avilág angyala” (Michele Morgan, René
Lefèvre, Michel Simon).

— Ügyeletes gyógyszerárak. November
24, szerda: Arad: Lager (Regina Maria-ut
21. szám), Berger (Saguna-ut és General
Coanda-utca sarok). — Timisoara-Temes-
vár: Belváros: Götz Mátyás (Bratianu-tér
és Lonovics-utca sarok), Gyárváros: Jalner
Rudolf (Stefan cel Mare-utca 3), Erzsébet-
város: Cristea Margareta dr. (Lahovary-tér
1. szám), Jözfészváros: Csillag (Dragalina-
tér 9), Mehala: Corvin (Closca-utca 18). —
Fratria-Ujksoda: Panajoth — Freidort-
Szabadfalu: Bonomi.

Ügyvezetői állást
vállal kereskedelmi képzett, tevé-
keny, szervezett tudó munkaró, mér-
legképzésre jogosított (autorizált), adó-
ügyekben jártas könyvelő, kifüggesztal-
német nyelvtudással. Értesítéseket
„Ünáló munkaró” jellegre a timisoarai
kiadóba kér.

— Sibiu-Nagyszébenben csak a vágó-
hidón lepecsételt hus árusítható. (Saj-
tud.) A városi állatorvosi hivatal közli,
hogy a város területén csakis olyan hus
árusítható, amelyet a vágóhidon meg-
vizsgáltak és lepecsétáltak. A lepecsété-
letlen húst lefoglalják és árusítója ellen
eljárást indítanak.

SPÓRT

**Chinezul-CAMT — CFR
ökölívívó bajnoki mérkőzés
Vásárnap**

Az országos ökölvívó bajnokságok a
timisoarai-temesvári kerületben nove-
ber 28-án, vasárnap veszik kezdetüket a
Chinezul-CAMT és a CFR versenyzői kö-
zött.

A mérkőzésre, amely vasárnap délelőtt
10 órakor a vasutasok Lyra mozijának
termében kezdődik, mindakét egyesület
nagy igyekezettel készül, mert úgy tart-
ják, hogy a sportbeli dicsőség megkiván-
ja, hogy saját egyesületéből minél több
bajnok kerüljön ki.

A vasárnapi győztesek ez után az alsó-
dunai ökölvívó kerület bajnokaival kerü-
nek szembe s akik ennek a viadalnak a
során is jobbnak bizonyolnak, a január
hónapban Bucurestiben megrendezésre
kerülő döntőmérkőzésen vesznek részt.

A vasárnapi bajnoki találkozóra a ren-
dezőség 200, 150 és 100 lejes helyvéra-
kat állapított meg.

EGYEB KÜLFÖLDI EREDMÉNYEK

A svájci bajnokságban a Cantonal ve-
zet a Lausanne előtt. A vasárnapi ered-
mények: Basel—Zürich 3:0, Biel—
Chaux de Fonds 3:0, Cantonal—Gren-
chen 4:1, Grashoppers—Lugano 0:0,
Lausanne—St. Gallen 7:0, Luzern—Ser-
vette 2:1, Young Fellows—Yong Boys
7:1.

A margitszigeti fedettuszodában a
MUE rendezésében uszóverseny volt: 100
m gyors: Végházi 1:01.4, 100 hát: Ga-
lambos 1:13.4, 200 melluszás: Németh
2:51.4, 800 m gyors: Végházi 10:50.8.

A spanyol bajnokságban az Athletic
Bilbao vezet a Sevilla előtt, amelyet leg-
utóbb 8:0-ra győzött le. A harmadik és
negyedik helyen a Castellon és a Barce-
lona áll.

A magyar birközóbjajnokságok első
győztesei a következők: görög-római
birközás légsúly Zsámboki, könnyűsúly
Pintér, középsúly Kovács, nehézsúly Ri-
hetky. Szabadfogásu pelhelysúly Fes-
ke, váltósúly Kinizsi, félnehézsúly Bóbis.

Debrecen legyőzte Budapestet a tor-
nában 333.5 ponttal 332.6 pont ellené-
ben. Egyénilag Patáky (Bp) győzött 54
ponttal az 57.8 pontos debreceni Tóth
előtt.

Rádió

NOVEMBER 25, CSÜTÖRTÖK
Bucuresti. 6.55 Ébresztő, hírek, zene,
12.45 Hírek, 13 Zenekari játék énekszámok-
kal, 13.40 Európai film. 12.50 Német hir-
szolgálat, 14 Hírek, 14.30 Sébeniútek szíra-
kozlató műsora, 15.30 Könyvűl zene, 17.53
Filmzene, 18.15 Német hírszolgálat, 18.30
Zenekar, 19.10 Kamarazene, 19.45 Hírek, 20
Rádiózenekar, 20.40 Rádiógyezetem, 21 Szim-
fonikus hangverseny, 22 Hírek, sport, 22.20
Könyvűl zene, 23.30 Induló.

Radio Moldova. 12 Munka és „Hágosság”,
12.40 Könyvűl zene, 13 Orvosi tanácsadó,
13.30 Hírek, 19 Kamarazene, 19.36 Oper-
kórusok, 21 Hírek, 21.15 A zene nagy
alakjai.

Budapest I. 7.25 Ébresztő, torna, zene 8
Hírek, zene, 9 Hírek német, román, szlovák
ruszin és szerb nyelven, 11 Hírek, 11.15 Szal-
onzene, 12.15 Szórakoztató zene, 12.40 Seta
Salgóvár körül, 13.10 Rádiózenekar, 13.40
Hírek, 15 Fuvózenekar, 15.30 Hírek, 16 Dél-
utáni muzsika, 16.30 Az üveg és a fém az
építőiparban. 17.20 Hegedűhangverseny,
17.45 Hírek, 18 Olajos növények, 18.25 Egy-
házi zene a Deák-téri evangélikus templom-
ból, 19.15 Mulatság, várandág, 19.35 Hang-
lemezek. 20 A rádió nyilvános hangverse-
nye, 21.10 Nőköltők versei, 21.40 Vezényel a
szerző, 22.40 Hírek, 23.10 Hírek németül,
angolul és franciául, 23.40 Szórakoztató ze-
ne, 24.45 Hírek.

EGÉSZSÉGÜNK

Szemvédelem a mezőgazdaságban

A mezőgazdaságban előforduló szembetegségek legnagyobb része sérülések következménye. Ezek közül a legenyhébb a szaruhártya lobosodása és a szaruhártyába ékelődött idegen test. Leggyakoribb eset, hogy a ló, vagy a tehén farkával belecsap a szembe, vagy hogy homokszemese, hogárszárny, esetleg más idegen test ékelődik a szem szaruhártyájába. Ha az idegen test nem furdott mélyre, akkor pislogással is eltávolítható. Ezt úgy mondják, hogy kikömmeyezik. Az idegen test eltávolítása után a sérülés magától meggyógyul. A beékelődés azonban gyakran olyan erős, hogy az idegen test magától nem távozik el és ha a sérült nem fordul idejében orvoshoz, a keletkező súlyos gyulladás következtében a szem el is pusztulhat.

Ha a sérülést okozó tárgy nagyobb erővel csapódik, vagy szuródik a szembe, áthatoló szaruhártyaseb támad, esetleg a szivárványhártya a seben át kicsuszik, sőt megtörténhetik, hogy a lencse is megsérül és szürkévé válik. Ez a sérüléses hályog. E sérülésfajta a mezőgazdaságban elég gyakori. Leginkább faaprítás, kukoricatörés, rőzseszedés, szőlőszüret, gyümölcszedés, nádvágás közben keletkezik úgy, hogy vagy az aprított fadarab pattan a szemnek, vagy hogy elővigyázatlan lehajlás közben a kukoricaszár, nád, venyige, faág a szembe szuródik. Igen gyakran fordul elő, hogy az ökor szarva sörti meg a szemet. Ezek a sérülések igen nehezek és az esetek fele megvakulással végződik.

Az összes áthatoló sérülések súlyosságát fokozza a fertőzés veszélye. Sok esetben csak ezen múlik, hogy a seb simán meggyógyul-e, vagy elpusztul. A szem belsejében ugynevezett ígvetest és csarnokviz ugyanis kitűnő táptalaj a baktériumok számára és ha a fertőzés elhatalmasodik, a gyógyulási kilátások ilyenkor igen rosszak. A legelső lépés az, mikor a fertőzés következtében gyulladós szem a másik szem megbetegedését is okozza.

Sérülés és fertőzés együttesen okozója egy másik — a mezőgazdaságban sokszor előforduló — szembetegségnek: a kuszófekélynek. Mint már említettük, a szaruhártyahorzoslás rendszerint magától gyógyul. Ha azonban a kötőhártyán genyektől baktériumok tenyésznek, azok a hámtől megfosztott területen megtelepedve súlyos fekélyes gyulladást okozhatnak. Ez a veszedelmes elsősorban azokat fenyegeti, akik állandó kötőhártyagyulladásban, vagy még inkább könnytömlőgyulladásban szenvednek, mivel ott állandóan sok a geny. A kuszófekély előidézésében akármilyen könnyű sérülés hozzájárulhat. Megfigyelték azonban, hogy leggyakoribb a gabonamézők kalászaival történő sérülések után. Azért ez a betegség leggyakoribb nyáron, aratás és cséplés idején. Ezt azall magyarászák, negy az arató munka közben sokszor alig, vagy nem is veszi észre a sérülést és a nagy melegen tovább dolgozik, por, piszok, idegen anyag még több kerül a szembe, ami a baktériumok szaporodásának nagyon kedvez.

Az ilyenmű sérülések leggyakoribb okai a baleset következménye. Lehetne ugyan megfelelő szemüveggel — amiőt kötőrék viselnek — védekezni, azonban a mezőgazdasági munkások nem szeretik, mert a szemüveg a nagy melegen nyom és ezért viselése kellemetlen. Legjobb védekezési mód a minél nagyobb elővigyázatosság és körültekintés. Szükséges volna már az iskolában a tanulókat részletezni, hogy szemükre vigyázzanak és ezt a vigyázást felnőt korukban munka közben se hanyagolják el.

A kuszófekély megelőzése érdekében már sokkal többet lehet tenni. Elsősorban mindazokat, akiknek könnytömlőgyulladásuk van, meg kell operáltatni, mert amiut a könnytömlőből kiáradó genyvezés megszünt, megszűnik a fekélyképződés lehetősége is. Ha a műtetre nincsen lehetőség, a könnytömlőgyulladásos beteget az aratási munkától távol kell tartani.

Azoknak a mezőgazdasági munkásoknak a részére, akik a cséplésnél a szem sérüléseknek leginkább kitéve helyen dolgoznak, kötelezővé kellene tenni a védőszemüveg viselését. Ilyen munkások a kévehdő, gépetető, pályaválogató. Egy dolgot azonban nem szabad elmulasztani annak, akinek a szemé

Tehén

Az uzorás és az ördög

— Német regé —

Volt egyszer egy rideg szívű uzorás. Ázall foglalkozott, hogy megszorult embereknek pénzt kölcsönzött magas kamatra és ha azok nem tudták fizetni, a legnagyobb öröme volt, ha az adósság fejében magához kaparinthatta házukat és kicsi gazdaságukat. Kegyetlen, vérszívó ember volt az uzorás.

Egyszer ez az uzorás elindult egy távoli faluba, hogy ott valami tartozását behajtsa. Az adósa szegény kisgazda volt, aki az elző évi rossz termés miatt képtelen volt az uzorásnál kölcsönt felvenni.

Hát amit az uzorás ment, mendégél! az országuton csak hozzája csatlakozott egy férfi. Rendesen volt öltözve, jómódurak látszott. Azonban egy kicsit bícegett. Együtt haladtak az uton. Beszélgettek. Szó keletkezett szó után és csakhamar kiderült, hogy az uzorás kis-sörög senki más, mint maga az ördög.

— Azért jöttem a földre, — magyarázta az ördög, — hogy zsákmányt szerezzek. Magad is tudod, hogy a káromkodás erősen divatban van. Minden pillanatban mondja valahol valaki, hogy ezt, vagy azt vigye el az ördög. Nem akarom, hogy az emberek gunyt üzenek belőlem. Ha ma valaki azt mondja valamire, hogy vigye el az ördög, azt mindjárt magammal is viszem. Azonban ennek a kívánságnak ösztönének kell lennie, mert máskülönb Isten nem engedi meg nekem a zsákmányolást.

Szépén bandukolnak s nemsokára egy faluba érkeztek. A kocsiuton egy paraszt dísznőt hajtott, amely ide-odaugrált ahelyett, hogy egyenesen haladt volna.

— Te haszontalan, — mérgeskedett a paraszt, — hogy az ördög vinné el az ilyen dísznőt!

— Hallod, — mondta az uzorás, — a dísznő a téj.

— Dehogy, legyintett kezével az ördög, — az ember nem gondolja ezt komolyan. Ha tényleg el akarom vinni a dísznőjét, még a fogával is védelmezném velem szemben.

Nemsokára káposztaföld mellett haladtak el. Tehének szaladtak a káposztásba. Egy asszony mérgesen igyekezett azokat onnan kikergetni és átkozódott:

— Hogy az ördög vinné el benneteket! Nem mentek mindjárt ki a káposztásból!

Az uzorás éppen biztátni akarta az ördögöt, amikor az így szólt:

— Ezt csak úgy mondja az asszony, a levegőbe. Dehogy is érti ezt komolyan!

Később egy kis kunyhó elé kerültek. Mérges anya verte ott a fiát:

— Te haszontalan! Megint csavarogtál és nem mentél az iskolába! Hogy vinné el az ördög, te rossz kölyök!

— Ez az asszony bizonyosan nem tréfálkozik, — vélte az uzorás, — a fiu a

tied, viheted.

— Korántsem! Ez az anya csunyán beszél a gyermekehez mérges is rea szörnyen, de kézzel-lábbal titakoznék ellene, ha valóban el akarom vinni a fiát.

Végre megérkeztek abba a faluba, ahol az a szegény ember lakott, aki az uzorásnak adósa volt. Amikor a kisajtónál megállottak, megszólalt az uzorás:

— Ha hajlandó vagy kicsit várni, mindjárt mehetünk tovább.

— Ha nincs ellene kifogásod bemegyek én is, — válaszolta az ördög.

Nagyon megijedt ám a szegény ember, amikor meglátta az uzorást aki zsebéből elővonta az adólevelet, a paraszt elé tartotta és a pénzt követelte. A szegény ember alázatosan könyörgött:

— Most nincsen pénzem, de aratás után fizetek!

— Lárifári, — kiáltott az uzorás, — nem várok az aratásig! A pénz ma jár nekem és ma is akarom! Ha nem fizetsz, elviszem tehenedet az istállóból.

— Kegyelem, — esdelt a szegény ember és térdre vetette magát, — ez a tehén az egyetlen jószágom. Húzza az ékét. A tejével táplál engem és családomat.

— Mit törődöm vele, — ordított az uzorás, — viszem a tehenet!

És a zsebéből előhuzta a kötelet, amelyet magával hozott.

A szegény ember könnyezett. Felesége és gyermekei keservesen sirtak. Még az ördög is meghatódott; elővette zsebéből a zsebkendőjét, hogy megtörölje a szemét.

Az uzorás azonban mindezt nem látta és így számított magában:

— Ezt a tehenet olcsón szerzem meg. Tüstyérek között is megéri a kétszeresét annak, amivel a paraszt nekem tartozik.

Amikor a szegény ember látta, hogy minden könnyörgés hiába és hogy az uzorás komolyan el akarja vinni a tehenét, akkor alázatossága egyszerre harraggá változott és így kiáltott:

— Te csaló! Te gazember! Te embernyuzó! Rengeget alávalóságodért vigyen el az ördög!

— Nagyon szivesen, — szólalt meg hirtelen az ördög, — eleget teszek a kívánságának, mert látom hogy ez most valóban komoly és szívből jövő.

Ugy galléron ragadta az uzorást, akár a héja, ha csibét zsákmányol s fölfelé emelkedett vele. A szegény ember, a felesége és a gyermekei szájukat tátva nézték, amit az ördög az uzorással száll, száll és végképp eltűnik.

— Hála Istennek, — fohászodott a szegény ember, — most ez egyszer az ördög jót cselekedett.

És visszavezette tehenkáját az istállóba.

CORSO-MOZI, Arad Élvbeszélő 23-54. lnr. Nr. 9616-1989 Előadások 3, 5, 7 és 9 órákor

Még csak ma. Hogy mindenki megnézhes-e, csak ma szerdán, 65 lejes egységes helyárrakkal.

Báró Münchhausen kalandjai
Hans Albers, Ilse Werner, Leo Slezak.

letlenül megsérült: azonnal jelentkeznie szemorvosnál, aki az esetleges idegen testet eltávolítja. A mulasztás, vagy a halogatás esetleg bekerülhet az illető látásába.

A fényártalom igen ritka a mezőgazdaságban. A szürkénalvó képződését a földműveseknél egyesek azzal próbálták magyarázni, hogy az illető sokat tartózkodott napfényben. Ez nem helytálló. Csak elvétve fordul elő, hogy a mezőgazdaságban dolgozók szemének a villám fénye ártana.

A vegyszerek által okozott sérülések ezzel szemben nem ritkák, de nem annyira a mezőgazdasági, mint inkább a házkörüli munkával vannak összefüggésben. Mészelésnél, mészoltásnál gyakori a sérülés, amely

JAPAN BERLINI NAGYKÖVETE A BÉCSI MUNKÁSSÁGHOZ. (Bécs). Az elmúlt héten Bécsben tartózkodott Oshima japán tábornok, Japán berlini nagykövete. A japán vendég Baldur von Schirach birodalmi helytartó, körzetvezető társaságában megjelent egy gyűlésen és ez alkalommal beszédet intézett a munkásokhoz. Hangzotta, hogy a tízvonalon küzdő katonák teljesítményeivel azonosan fontos az otthon dolgozó munkásság teljesítménye. A német és a japán nép katoná-nép és teljesen azonos felfogással harcol ebben a háborúban a végső győzelemig. (Tp.).

BERGERET TÁBORNOK ÖNGYILKOSSÁGI KISÉRLETE. (Algéciras). Algír jelentés szerint a De Gaulle rendeletére fogságba vetett Bergeret tábornok öngyilkosságot kísérel meg. Közéleti részletek még nem ismeretesek. (Ep.)

TÖMEGSIRT FEDEZTEK FEL ISZTRIÁBAN. (Berlin). Az Isztria-félsziget megtisztítása után Pola környékén egy vaspánya közelében tömegsirt találtak, amelyben 227 holttest volt. A holttestek biológiai vizsgálatánál megállapításra került, hogy legnagyobb részét a környékbeli községekből való olasz szőlőművelőkről van szó. Az orvosi vizsgálat szerint hálálukat közvetlen közelből leadott lövések okozták. A lakosság szerint a meggyilkoltakat kommunisták lincsozták el lakásukból és vetették börtönbe. (Rador).

SZÉLVIHAR PUSZTÍTOTT HELSINKIBEN. (Helsinki). Szerdán éjszaka olyan heves szélvihar pusztított Helsinkiben, amelyre már régen nem volt példa ezen a vidéken. Több mint 3000 fát gyökerestül kitépett a szélvész. A villanyvezetékben és épületekben is nagy károkat keletkeztek. (Rador).

TITKOS SZERVEZKEDEST LEPLEZTEK LE PALESZTINÁBAN. (Izmir). A német távirati iroda jelenti: Palesztinában újabb zavargások törtek ki, új zsidó fegyverraktárak felfedezése következtében. Jelentik, hogy a rendőrség különösen erőlyes vizsgálatot indított a zsidó lakta tengerparti helységeken. Ramat és Habbker városában titkos szervezet központjait és különböző katonai anyagokat fedeztek fel. A zsidó lakosság megakadályozni igyekszik a rendőrség nyomozását. Tíz újabb példányait elkobozták és a lapok megjelenését egy hétre felfüggesztették, mert a cenzura megkerülésére híreket közöltek a rendőrség intézkedéseiről. Ez az ügy nagy izgalmat keltett az arab lakosság körében. (Rador).

A SZOVJET-OROSZORSZÁGBA SZÁMÚZOTT ÉSZTEK SZÁMA. (Réval). Az észtországi népszámlálási központ becslése szerint az eddig beszerzett adatok alapján a Szovjet-Oroszországba száműzött észtek száma eléri a 16.000 személyt. (DNE).

NEDICS: „AZ ÚJ SZERBIÁBAN NEM URALKODHATIK A NYERS ERŐSZÁK.” (Belgrád). Nedics szerb miniszterelnök fogadta a Németországából hazatért szerb gazdaifjak egyik csoportját és lelkesítő beszédet intézett hozzájuk. A miniszterelnök többek között a következőket mondotta: „Az új Szerbiában nem uralkodhatik a nyers erőszak, hanem az igazságnak, a törvénynek és a nemes polgári öntudatnak kell uralkodnia. Az új Szerbiában nem vihet szerepet sem a puska, sem a bomba, sem pedig a gyilkos tör. Az új Szerbia nem a rombolásokon, hanem az életnek a boldogabb jövőbe vetett hitén alapul. Mielőtt ha használtak, mondhatjuk el, hogy a boldogság maga a béka élet és az állandó munka.”

Györfly István dr.

Apróhirdetések

SZILVAIZ, marmaládé, dióbél megren-
delhető Weiszberger-ügynökségnél,
Arad, Baritiu-utca 35. Távbeszélő 1981.
Bej. szám. 4273. (607)

JÓ férfi télikabát eladó. Arad, Eminescu-
utca 20-22. Balázs. (608)

FEKETE női kabát és férfiföltény eladó.
Arad, Doamna Balasa-u. 82. (609)

EGYEDÜLLŐ középkeru keresztény
jobb iparos ötkészést és teljes ellátást kap-
hat. Arad-Sega, Scoalei-u., 25. (610)

MELEG téli férfi és női kesztyű Angora
cégnel, Arad, Városházával szemben. Bej.
szám 1873/1942. (611)

BIRTOKRA betos ispannák ajánkozik ma-
ganos, erélyes, szakképzett egyén. Cim:
Janny, Lipova, Targul mures-utca, 2. (623)

ALIG használt fekete, középmetre illő
érfi-télikabát eladó. Arad, Oituz-utca, 78.
(629)

ÜZLETHELYISÉG kiadó. Arad, Cos-
buc-utca 15. (612)

TIMISOARAROL megbízásra kereske-
dőknek árut hozok. Áru értéke az át-
adónak fizetendő. Arad, Sărăgeoi-utca
2. szám. (613)

HASZNALT kongré függönyök kettős
ágyterítővel és 12 személyes damaszt-
abrosz asztalkendővel eladó. Arad Dela-
vrancea utca 2. (614)

GYÜMÖLCSFAOLTIVÁNY csemete be-
szerzése ügyében forduljon az EMGE
aradi felügyelőségéhez. Arad Iosif Vul-
can-utca 12. ahol különböző szavatoltan
némes fajok bézi ültetésre előjegyze-
thők. (615)

JÓL FŐZŐ mindenst két személyhez al-
kalmazok. Arad, Victoriei-ut 28. (616)

FIATAL segédet onkorkakészítéshez és
egy vagy két ügynököt alkalmazunk.
Cim Reclamanál, Arad, Eminescu-utca
4. szám. (617)

azonnali beő esre keresnek:
**RÁDIOELEM-KUZI, Villany-
szerelei, mechan-kuzi,
asztalost, lakáost, ré-
művést, b. agást.**
Cim a timisoara károvan.

HÁZVEZETŐNŐI alkalmaz földbírtok-
os (24-35 éves). Tiszteséges megőz-
ható egyénnek, akik hajlandók felévet a
pusztán eltölteni, jelentkezzenek. Arad,
Carol-körut 7. szám alatt a házmester-
nél. (618)

FIGYELEM veszek asztalos gyalupa-
dot, tábort fuvót, kazancsó-préseket.
Ugyanott eladók kocsitangelyek, kocsi-
kerékek, fahordók (mosléknak), létrák
és kézhajtásu mosógép. Zerna házfel-
ügyelő. Arad, Regele Ferdnand-körut
65. szám. (619)

MINDENEST alkalmazok december 1-
re. Feiler, Arad, Sincal-utca 4. földszint.
(620)

MUNKÁSLEÁNYOKAT és varrőle-
ányokat állandó munkára alkalmaz Dan-
ciu, Arad, Minervei-utca 15. Rec. Com.
3727/943 (533)

GYERMEKTELEN házaspár keres lakást,
vagy lakásrészt, két szobásat, fűrdőszoba-
használattal, korszerű kiállítású. Jó bérfi-
zéssel. Cimeket Reclamahez, Arad, Eminescu-
utca, 4. (622)

KÖLCSÖNT folyóstanék árufedezetre,
haszonrészesséssel. Levelét „Rövid lejára-
tu” jellegre Reclamahez, Arad, Eminescu-
utca, 4 (625)

RŐZSAVADONC melegévi ablakok és egy
K. eladó. Schneider kertészete. Arad Neg-
ruzi-utca 1. (627)

42-ES FÉRFI sárcipőt, jó állapotban lévő-
t, vennék. Arad Regina Maria-körut, 24. má-
sodik emelet, Peles. (628)

CSIKÓBUNDA, kifinom állapotú, jutányos
áron eladó. Cim Reclamanál, Arad, Eminescu-
utca, 4. (621)

CORSO-MOZI előadások 7, 8, 9 óra. TELEFON: 38-95
Megtört a skót közöny! Nevetni kell:
Macario: A nevető örökösök
főszerepében: nevető orkáncsat vezényel!

ELVESZETT Némce, Rozália emlék-
könyve, Megtalálójá adja át Birkás László-
nak, Arad, Bihorului-ut, 2-6. (637)

VÁROSI férfibunda, valódi szilskin-bélés-
sel, eladó. Megtekinthető 2-3 óra között.
Arad, Soarelui-utca, 6. Távbeszélő 20-79.
(638)

MAGANOS urhoz elmennék háztartása ve-
zetésére. Cim Arad-Mossóty-telep, Budai
Deleanu-utca, 4. (639)

FIGYELEM! Veszek asztalos gyalupa-
dot, tábori fuvót, kazancsó-préseket. Ugyanott
eladók kocsitangelyek, kocsi-kerékek, fahor-
dók (mosléknak). Létrák és kézhajtásu mo-
sógép. Zerna házfelügyelő, Arad, Regele
Ferdinand-körut, 55. (640)

MELEG, téli, férfi, női és gyermekkesztyű
Angora cégnel, Arad, a városi házával szem-
közt, Bej. szán 1873/1942. (643)

41-ES FELES új, angol vadászeszima eladó.
Arad, Carol-körut 34. földszint. (642)

KOMOLY nő, aki 3 évig irodában és 10 évig
saft üzletben dolgozott. állást vállal. Ci-
meket „Komoly” jellegre a timisoarai kia-
dóba kér. (9225)

NŐI szövet- és selyemruhát, egy sötétkék
szövetkabát, 37-es fekete női cipő, eladó.
Sibul Leopold Timisoara, I, Regina Maria-
körtut 14. (9223)

FORUM-MOZI, ARAD távbeszélő 20-10. Inreg. Nr. 789-942
előadások 7 és 9 óra
Ma. A boldogság arnyekában
Maria Merader és Guido Lazarini egy káprázatos szerelmi
ő teneiben, mely az alpesi tavak vidékén játszódik.

BEJARONOT azonnaira felfogadnak. Timi-
soara, III, Corbuiui-u, 15. (9220)

GYERMEKFOKCSI, redonyos, vajsziu, ki-
fogastalan állapotú, eladó. Margittay, Timi-
soara, IV., Fröbl-u, 36. (4446)

ELADÓ 26-os fehér hócipő, 24-es magas,
barna gyermekcipő, 42-es fekete férfi- és
38-as fekete, női félcipő, zománczott kály-
la (meidingeri), nagy hintaró. Veszek 30-as
hócipőt. Timisoara, I, Bogdanestiilor-ut. 16.
A 1V-es villamos 3-ik megállójánál. (9230)

SÖTETSZÜRKE férfi télikabát és egy
fehér gyermekhócipő, 4-5 éves gyer-
meknek való, jó állapotban lévő, eladó.
Timisoara IV., Dimitrie Sturdza-körut, 37.
10. ajtó. (9185)

HÁTSZÁRTTÓ fűvnyok és hajszárító gépek
(Phön), 110 voltosak eladók. Közlebbi fel-
világosítást Timisoara, I, Alba Iulia-utca,
3, II. em., cim alatt (szépségápolás) adnak.
(9227)

ARO-mozi, Arad távbeszélő 24-45. nr. Nr. 1446-1942
Előadások 3, 5, 7 és 9 órakor
Renekivüli sikerrel fu a német filmgyártás ren-eke. **BENJAMINO
GIGLI** egujabb és legsikerüthebb fi mje. Leoncavallo világhírü operája,
teljesen új feldolgozástan, pazar kiállításban:
KACAGJ BAJAZZO
kedvezményes jegyek érvénytelenek.

ELADÓ női, és férfi-kötött-kabát (huzd
magadra), 12-személyes damaszt asztalteri-
tő, ésszekőző szmirnaszőnyeg, gyapju, női
és férfi részére való bokahajtsnyák (zolnik)
és különböző házi holmi. Timisoara, II., Ti-
mocolui-utca, 8. (9237)

KIFOGASTALAN pézsmahát-bunda, finom,
barna szövetkabát, barna prémmel, sürgő-
sen, jutányosan eladó Gábornónál, Timisoa-
ra, III, Timotei Cipariu-utca, 5. A Mária-
szobor közelében. (9231)

VÁLÁSZTEKOSAN butorozott szoba belvá-
rosi villában, lépcsőházi külön bejáratnal,
csakis egyedülálló urnak kiadó. F. S. Sani
Timisoaran szívességből 38-81 távb. szélő
szám alatt. (9258)

KERESEK tanyát felesbe, 30-50 holdig,
lehet mind tavaszi vetés is, azonnal kimen-
nék lakni. Dragomir Katalin, Colonia Bul-
gara. up. Cheglevicu, jud. Timis. 9218)

FIATAL urinó, egyedülálló hölgy vagy ki-
sebb háztartás vezetését vállalná. Ajánia-
tokat „Uri bánásmód” jellegre a timisoarai
kiadóba kér. (9217)

ELADÓ „Diamant”-gyártmányu kerékpár,
kifogastalan, esetleg cserélném borkabáttal.
Foama, Creditul Minier, Timisoara. (9203)

ELVESZETT egy balkézre való sárga, férfi-
bőrkesztyű. Megtalálójá 500 lej jutalomért
adja át a Bernáth-tözsdeben. Timisoara, II,
Stefan cel Mare-u., 7. (9264)

ELADÓ férfi-télikabát, női, fekete, téli kosz-
tűr, átmeneti kabát és többféle szövetruha.
Megtekinthetők 10-12 óra között. Timi-
soara, I, Regele Ferdinand-körut, 6, 13 ajtó.
(9352)

KÖTŐMUNKÁT, ugyanott női ruhák varrá-
sát és alakítását olcsón vállaljuk. Bunford,
Timisoara, III., Brancoveanu-u. 9. I. em.

ELADÓ városi férfi-bunda. középmetre
való, felöltő, treneszkő, 41-es cipő és sárcipő
és vadonatúj női felt-féle 38-as, fekete cipő.
Timisoara, II., Stefan cel Mare-utca, 55,
4. ajtó. Megtekinthetők a déli órákban.
(9243)

FLARUSITONÖKET, azonnal felfogadnak.
Mégkivánják, hogy a román nyelven kívül
németül és esetleg magyarul is beszéljenek.
„Imbra”, Timisoara, Regele Ferdinand-kör-
ut, 8. Inreg. nr. 411/931. (9234)

ELADÓK: villany takaréktűzhely, 4 főző-
hellyel és sütővel, 6 méteres kész zászló,
képheretek és 2 függő lámpa. Timisoara,
III, Metianu-u., 2. I. em. Távb.: 38-20
(9221)

ELADÓ korszerű konyhabereendezés. Timi-
soara, III., Brancoveanu-u., 2. Asztalosmű-
hely. Bejárat a Carol-körut felől. (9233)

FEHER zománczott vas-kályha és
perzsabunda eladó. Megtekinthetők csak
délelőtt. Timisoara III., Diana-u. 2. sz.
(9184)

MAGASFESZULTSEGÜ gyógykészülék
110 voltra való, orvosi műszerek és szak-
könyvek eladók. Timisoara, távb.: 25-68.
(9224)

HÁZMESTERPART keresnek. Az asszony-
nak jó jövedelem ellenében a háztartásban
segítenie kell. Bemutatkozni 12-3-ig. Timi-
soara, III, Mihai Viteazul-körut, 12. Föld-
szint. (9222)

ELADÓ selyemruha, cipők, fekete női hó-
cipők, valamint kályhacsövek. Megtekin-
thetők naponta 14-16 óra között. Cim: Ti-
misoara, I, Regina Maria-körut, 5. 6. ajtó.
(9186)

TISZTESÉGES, tiszta mindenesleányt ke-
resek azonnaira. Timisoara, Regele Ferdi-
nand-körut, 1/B. Dr. Todan. (9355)

TAKARMÁNYRÉPA, 25-30 métermáza,
eladó. Comuna Piopi-Kardostelep, 224. szám.
A vikend-strand mellett. (5379)

VADONATUJ, békebeli szövetből készült
fekete zakó-kabát és mellény előnyös áron
eladó. Timisoara, IV., I. C. Bratianu-utca,
36. szám, Baum szabó. (5380)

EGYEVES vadász-vizsla, kifogastalanul
idomított, pedigris, eladó. Bővebb Dimi-
trie Negreanu, Timisoara, I., Eugen de Sa-
voya-utca, 7. (9218)

SÖTET, francia hálószoza, gyönyörű szép,
elsőrendű kivitelű, eladó, Timisoara, IV., Ion
Ghica-utca, 4, II. em., jobb ajtó. (9193)

PINCERAKTÁNT zöldség teletetésére bér-
ért, vagy haszonrészesséssel mellet keresek
Timisoarán, a Józsefvárosban. Scharff
Gyula, Rauti. (9205)

KOMBINALT szekrény, konyhába is alkal-
mas asztal, 4 székek, eladó Timisoara, IV,
Ion Ghica-utca, 4, II. em., jobb ajtó. (9194)

ELSŐRENDÜ házi ebéd-ellátás kapha-
tó uri háznál és házon kívül. Felvilágo-
sítást Deutschné nyújt. Timisoara, Tav-
beszélő: 27-52. (9181)

PIANINÓT bérelnék. Ajánlatokat „Pia-
nino” jellegre a timisoarai kiadóba ké-
rek. (9192)

ELVESZETT egy sárga számlapu női
karkötő óra november 16-án, este fél-
bét órakor a Capitolnál levő villamos
megállótól az állomásig terjedő firobusz-
utaszakszon. Becsületes megtaláló adja
át az órát a Schenker cégnek. Távb.:
41-20, Ardeleanné. A megtaláló jutal-
mat kap. (9191)

MEGBIZHATÓ mindenés, éves bizonyít-
vánnyal bíró, azonnaira állást keres. Ci-
me: Timisoara III., Mitropolitul Meta-
nu-u., 6. Balázs. (9190)

SZÜCSMUNKASOKAT jó fizetéssel fel-
fogadok Blanařia Tapu, Timisoara I,
Mercy-utca 7. szám. (9189)

MINDENES bejárónót keresnek. Kap-
hat egyszobás lakást is. Timisoara, Fra-
telia, X. utca, 54. (9188)

GYERMEK-HÓCIPÓT, 22 est, lehetőleg
fehét, valamint ruhaszárítót (Fregoli)
vennék. A címeket „Cristal”-nál, Ti-
misoara I, Bratianu-tér, adják át. (9187)

ÜGYÉS takarítónót keresnek a délelőtti
órákra, kéttágy családhoz. Timisoara, I,
Al, Mocioni-u, 4. Pincelakás. (9332)

IRODAI GYAKORLATTAL tisztviselőnői
vagy pénztárnoknői állást keresek. Ajánla-
tokat „Irodai gyakorlat” jellegre a timi-
soarai kiadó továbbit. (9200)

FIATAL HÁZASPAR butorozott szobát ke-
res konyha- és fűrdőszoba-használattal.
Ajánlatokat „Villamosnál nem messze” jel-
legre a timisoarai kiadóba kérnek. (9000)

KERESÜNK azonnaira szoptatós dadát.
Jelentkezzék Timisoara, III., Lahovary-
tér 1. szám alatt az udvarban levő mű-
teremben.

RÁCZ JÓZSEF személyazonosságai igazol-
ványa elveszett. Cime: Timisoara, Ciarda
Roşie-Vöröcsárdá-telep. (9317)

VARRÓGÉPET a helyszínen, szavatolással
javítom meg. Hivjon 24-03 távbeszélőn
Timisoara, II., Ion Creanga-u., 5. (9236)

KELETI és jöminőségü belföldi összekötő
szönyegvet veszek. Cimeket a timisoarai kia-
dóba „Mař áron” jellegre kérek. (9339)

SZILSKINBUNDA, jó állapotban lévő, el-
adó. Timisoara, IV., I. C. Bratianu-utca, 7.
14. ajtó. (5378)

KONYHÁK, kefevetek (szeleng) ruhaszke-
rnyek, thonet-butorzatok (garnitürák),
íróasztalok, nagy választékban kaphatók
„Interior” fiók, Timisoara IV., Küttl-tér 2
(volt Blidariu). Inreg 320/11378/1942
(4444)

SZILBUNDA, közepes termetre való, kifo-
gastalan állapotba: lévő, eladó. Halász, Ti-
misoara, IV., Küttl-tér, 1. II. em. (4443)

RÁDIO, 3+1, egybenített hangszóróval, el-
adó. Timisoara, II., Batania-utca, 16. Kor-
schek. (9226)

KÖZLEMÉNY ZSIDÓK RÉSZÉRE
Ezúton utoljára felhívjuk az adófizető
egyének figyelmét arra, hogy amennyiben
legkésőbb december 1-ig az 1943. év végéig
esedékes adóikat nem egyenlitenék ki, a
nem fizetők nevét a felsőbb állami hatóság-
okhoz fogjuk felterjeszteni a törvények al-
kalmazása végett.

A Románi Zsidóközpont
aradi hivatala